

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВСП «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія *економічних дисциплін*

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Статистика

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Підприємництво та торгівля

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

відділення економічне
(назва відділення)

Рівне – 2024

Програму навчальної дисципліни СТАТИСТИКА розроблена на основі освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля», галузі знань 07«Управління та адміністрування», спеціальності 076 Підприємництво та торгівля затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол від 24 квітня 2024 року №11

Розробник: Царук Марія Юріївна, викладач економічних дисциплін

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії економічних дисциплін

27 серпня 2024 р.

(підпис)

Оксана КОНОНЧУК

(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

27 серпня 2024 р.

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Курсовий проект (робота)	-
Форма контролю	Залік
Показники навчальної дисципліни для денної форм навчання	
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2024-2025
Семестр	3
Аудиторні години:	52
Лекційні	26
Практичні	26
Семінарські	-
Самостійна робота	38
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	4
самостійної роботи студента	4

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань про сутність і зміст статистики як науки, її основні завдання в умовах ринкових відносин, про методи збирання, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-економічних явищ і процесів, планування, аналіз виробництва, вивчення основ соціально-економічної статистики.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є знання і вміння, одержані студентами під час вивчення дисциплін «Математика», «Політична економія», «Вища математика».

Супутні та наступні навчальні дисципліни – «Економіка підприємства», «Бухгалтерський облік», «Ціноутворення», «Банківські операції», «Фінансовий облік», «Комерційна діяльність», «Інформаційні системи і технології в комерційній діяльності», «Інформаційні системи і технології в обліку».

Завдання дисципліни:

- вивчення основних категорій, понять, інструментарію та алгоритмів статистики;
- набуття практичних навичок розв'язання конкретних статистичних задач;
- формування вмінь творчого пошуку шляхів покращення виробничо-господарської діяльності підприємств з використанням основних показників, прийомів і методів статистики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття, категорії, терміни статистики, їх тлумачення;
- сучасну організацію статистики, закономірності, принципи та загальні методи здійснення статистичних досліджень;
- систему узагальнюючих показників, методи їх оформлення і аналізу.

вміти:

- проводити статистичні спостереження;
- обчислювати статистичні показники, що характеризують діяльність підприємств, відобразити їх у вигляді статистичних таблиць, графіків.

Для активізації навчального процесу необхідно використовувати новітні технології навчання, а також інформаційно-ілюстративний матеріал з використанням:

- мультимедійної техніки;
- розв'язування задач і тестів;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з актуальної тематики регіону;
- проведення лекцій з використанням випереджувальних завдань та проблемних питань.

Очікувані результати навчання.

Після вивчення дисципліни «Статистика» у здобувачів освіти формуються такі компетентності:

Загальні:

ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності

СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування та фондового ринку.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання.

РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 6. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 8. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 9. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети.

3. Зміст навчальної дисципліни

1. ТЕОРІЯ СТАТИСТИКИ

Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЧНА БАЗА СТАТИСТИКИ

Тема 1. Предмет і методологічна база статистики.

Коротка історична довідка про виникнення статистики як науки. Предмет і методи статистики. Статистика як суспільна наука. Діалектичний метод – основа статистичних методологій. Етапи статистичного дослідження: масове статистичне спостереження, зведення і групування статистичних матеріалів, аналіз статистичної інформації.

Статистика і облік. Провідна роль статистики в єдиній системі народногосподарського обліку.

Закон України “Про державну статистику”.

Організація статистики в Україні.

Тема 2. Статистичне спостереження.

Поняття про статистичне спостереження. Його суть і завдання та вимоги до нього. Основні організаційні форми статистичного спостереження.

Звітність і спеціальні статистичні спостереження. Види статистичного спостереження за часом проведення реєстрації об’єктів, за якими спостерігають (поточне, періодичне, одноразове), за повнотою охоплення одиниць спостереження (суцільне, несучільне). Способи проведення статистичного спостереження.

План статистичного спостереження. Програмно-методологічні питання плану статистичного спостереження: мета і завдання спостереження, об’єкт і одиниця спостереження, програма статистичного спостереження. Інструментарій статистичного спостереження. Статистичні формуляри та їх види. Інструкції.

Організаційні питання статистичного спостереження. Статистична звітність. Види звітності.

Порядок затвердження звітності.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних

Поняття про зведення статистичних даних. Завдання зведення, його основний зміст (групування, одержання системи показників, табличне і графічне оформлення результатів), його види, організація і техніка. Зведення в умовах АСДС.

Поняття статистичного групування та його роль у статистичному дослідженні. Суть методу групувань.

Етапи проведення статистичного групування: вибір групувальних ознак, визначення числа груп, вибір інтервалів групування. Побудова рядів розподілу. Характеристика груп за системою статистичних показників.

Види статистичних групувань: типологічні й аналітичні; результативні і факторні; прості й комбінаційні.

Статистичні таблиці як метод наочного викладення статистичних даних. Елементи статистичної таблиці. Види статистичних таблиць і правила їх побудови. Роль і значення графічного способу зображення статистичних даних. Види графічних зображень і способи їх побудови. Діаграми та їх види. Способи графічного зображення основних видів відносних показників, динаміки і взаємозв’язку явищ.

Проведення простого і комбінаційного статистичного групування. Оформлення результатів групування статистичними таблицями. Аналіз матеріалів статистичних таблиць.

Тема 4. Абсолютні та відносні величини

Поняття про абсолютні та відносні показники, їх взаємозв’язок. Види абсолютних статистичних показників, їх значення. Одиниці виміру абсолютних величин. Види відносних величин і форми їх вираження. Відносні величини планового завдання, виконання плану, динаміки, структури, інтенсивності, координації, порівняння.

Комплексне використання у статистиці абсолютних і відносних величин. Умови застосування відносних величин. Обґрунтування вибору бази порівняння.

Обчислення відносних величин планового завдання, виконання плану, структури, динаміки, інтенсивності, порівняння.

Тема 5. Середні величини та показники варіації

Поняття про середню величину, її суть. Взаємозв'язок методу середніх з методом групувань. Загальні й групові середні. Види і форми середніх величин, методи їх розрахунку. Середня арифметична. Середня гармонічна. Структурні середні - мода і медіана. Середня хронологічна, середня геометрична.

Варіація ознак та способи її вивчення. Показники варіації: розмах варіації, середнє лінійне відхилення, середній квадрат відхилення (дисперсія), середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації. Математичні властивості середніх величин і показників варіації, їх використання для спрощення розрахунків.

Обчислення різних видів середніх величин.

Визначення показників варіації: розмаху варіації, середнього лінійного відхилення, середнього квадрата відхилення, середнього квадратичного відхилення і коефіцієнта варіації.

2. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

Змістовий модуль 2. РЯДИ ДИНАМІКИ. СТАТИСТИЧНІ ІНДЕКСИ

Тема 6. Ряди динаміки . Індеси

Ряди динаміки як характеристика змін явищ у часі. Поняття про ряди динаміки, їх складові елементи та правила побудови. Види рядів динаміки та їх особливості. Порівнянність рядів динаміки. Рівні ряду динаміки. Середній рівень і прийоми його обчислення в моментних та інтервальних рядах.

Показники рядів динаміки. Абсолютний приріст рівня. Темпи зростання і приросту. Значення одного відсотка приросту. Обчислення середнього абсолютного приросту, темпу зростання і приросту.

Прийоми аналізу рядів динаміки. Прийоми виявлення тенденцій розвитку. Вирівнювання рядів динаміки способом укрупнення періодів, ковзної середньої і методом найменших квадратів. Визначення сезонних коливань.

Обчислення показників аналізу ряду динаміки. Вирівнювання динамічних рядів методом укрупнення періодів. Визначення показників сезонних коливань.

Загальне поняття про індеси. Значення і місце індесів у соціально-економічних дослідженнях та зв'язок індесів з відносними величинами, середніми величинами, рядами динаміки.

Види індесів. Індивідуальні й загальні індеси. Основні елементи індесів. Індесована величина. Сумірники і ваги індесів.

Форми індесів. Агрегатна форма як основна форма загальних індесів. Середній арифметичний і середній гармонічний індес. Система індесів для характеристики динаміки складних явищ. Індеси з постійною і змінною базою порівняння (базисні й ланцюгові).

Взаємозв'язок індесів. Індеси постійного (фіксованого) і змінного складу. Індесний метод аналізу

Побудова і порядок розрахунку основних економічних індесів і фізичного обсягу цін, товарообігу, собівартості продукції та ін.

Обчислення агрегатного, середнього арифметичного, середнього гармонічного індесів.

Обчислення базисних і ланцюгових індесів з постійними і змінними вагами.

Тема 7. Статистика продукції

Завдання статистики продукції господарства. Поняття про валову продукцію господарства, її склад і методи визначення.

Поняття про товарну продукцію аграрних підприємств і галузей господарства. Визначення рівня товарності.

Поняття про чисту продукцію господарства та методи її визначення.

Економіко-статистичний аналіз даних про продукцію господарства в умовах ринкових відносин.

Аналіз складу і структури реалізованої продукції з урахуванням строків і форм реалізації.
Визначення обсягу валової і товарної продукції, розрахунок показників товарності.

Тема 8. Статистика ресурсів підприємства

Статистика трудових ресурсів. Показники чисельності і складу робочої сили в аграрних підприємствах. Обчислення показників середньоспискової чисельності працівників. Показники руху робочої сили. Показники використання робочої сили і робочого часу.

Показники працездатності, показники використання трудових ресурсів: коефіцієнт зайнятості трудових ресурсів, коефіцієнт працездатного населення, коефіцієнт зайнятості всього населення. Природний і механічний рух трудових ресурсів.

Система показників продуктивності праці в аграрних підприємствах. Методи їх визначення. Економіко-статистичний аналіз продуктивності праці. Показники статистики оплати праці в аграрних підприємствах.

Джерела статистичних даних про працю.

Визначення показників чисельності складу і руху робочої сили. Обчислення показників використання робочої сили і робочого часу.

Розрахунок і аналіз показників продуктивності й оплати праці.

Тема 9. Статистика витрат

Завдання статистики витрат виробництва та фінансових результатів господарської діяльності. Класифікація витрат на продукцію. Поняття собівартості продукції та її види. Класифікація витрат на виробництво продукції, калькуляція собівартості. Показники фінансових результатів господарської діяльності. Показники прибутку (збитку) підприємств. Визначення показників рентабельності в господарстві. Джерела статистичних даних про собівартість продукції і рентабельність виробництва. Економіко-статистичний аналіз даних собівартості і рентабельності виробництва. Визначення показників собівартості продукції і рентабельності виробництва.

Тема 10. Статистика ефективності виробництва

Поняття ефективності та її види. Показники ефективності сільськогосподарського виробництва. Показники ефективності використання основних засобів: фондівдача, фондоємність. Показники виробництва аграрних підприємств на одиницю земельної площі (урожайність сільськогосподарських культур, виробництво молока на 1 га сільськогосподарських угідь та інші). Статистика основних фондів. Статистика фінансового стану підприємства. Найважливіші статистичні показники оцінки фінансового стану підприємства. Статистичний аналіз фінансів підприємства. Визначення показників ефективності використання основних засобів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	с	с.р.
1	2	3	4	5	6
3 семестр					
Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЧНА БАЗА СТАТИСТИКИ					
Тема 1. Предмет і методологічна база статистики	7	2	-	-	5
Тема 2. Статистичне спостереження	7	2	-	-	5
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	10	2	4	-	4
Тема 4. Абсолютні та відносні величини	10	2	4	-	4
Тема 5. Середні величини та показники варіації	10	4	2	-	4
Разом за змістовим модулем 1	44	12	10	-	22
Змістовий модуль 2. РЯДИ ДИНАМІКИ СТАТИСТИЧНІ ІНДЕКСИ					
Тема 6. Ряди динаміки. Індекси	12	4	4	-	4
Тема 7. Статистика продукції	8	2	2	-	4
Тема 8. Статистика ресурсів підприємства	12	4	6	-	2
Тема 9. Статистика витрат	6	2	2	-	2
Тема 10. Статистика ефективності виробництва	8	2	2	-	4
Разом за змістовим модулем 2	46	14	16	-	16
Усього годин	90	26	26	-	38

5. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
			III семестр	
			Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЧНА БАЗА СТАТИСТИКИ	
1			Предмет і методологічна база статистики	
	1	Лекція 1	Статистика як суспільна наука	2
		самостійне вивчення	<i>Статистика і облік. Провідна роль статистики в єдиній системі народногосподарського обліку. Закон України “Про державну статистику”. Організація статистики в Україні.</i>	5
2	2	Лекція 2	Статистичне спостереження: суть, поняття, вимоги до нього	2
		самостійне вивчення	<i>Програмно-методологічні питання плану статистичного спостереження: мета і завдання спостереження, об’єкт і одиниця спостереження, програма статистичного спостереження. Інструментарій статистичного спостереження. Статистичні формуляри та їх види. Інструкції.</i>	5
3	3	Лекція 3	Зведення і групування статистичних даних. Правила складання статистичних таблиць	2
	4	практична робота 1	Оформлення результатів групування статистичними таблицями.	2
	5	практична робота 2	Аналіз матеріалів статистичних таблиць	2
		самостійне вивчення	Види графічних зображень і способи їх побудови. Діаграми та їх види. Способи графічного зображення основних видів відносних показників, динаміки і взаємозв’язку явищ.	4
4	6	Лекція 4	Абсолютні та відносні величини	2
	7	практична робота 3	Обчислення відносних величин планового завдання, виконання плану, структури, динаміки.	2
	8	практична робота 4	Обчислення відносних величин інтенсивності, порівняння	2
		самостійне вивчення	<i>Комплексне використання у статистиці абсолютних і відносних величин. Умови застосування відносних величин. Обґрунтування вибору бази порівняння.</i>	4
5	9	Лекція 5	Середні величини та показники варіації	2
	10	Лекція 6	Мода і медіана	2
	11	практична робота 5	Обчислення різних видів середніх величин. Розрахунок моди і медіани	2
		самостійне вивчення	<i>Математичні властивості середніх величин і показників варіації, їх використання для спрощення розрахунків.</i>	4

Змістовий модуль 2. РЯДИ ДИНАМІКИ. СТАТИСТИЧНІ ІНДЕКСИ				
6	12	Лекція 7	Ряди динаміки	2
	13	Лекція 8	Індекси	2
	14	практична робота 6	Обчислення показників аналізу ряду динаміки. Вирівнювання динамічних рядів методом укрупнення періодів. Визначення показників сезонних коливань.	2
	15	практична робота 7	Вирівнювання динамічних рядів методом укрупнення періодів. Визначення показників сезонних коливань	2
		самостійне вивчення	<i>Прийоми аналізу рядів динаміки. Прийоми виявлення тенденцій розвитку. Вирівнювання рядів динаміки способом укрупнення періодів, ковзної середньої і методом найменших квадратів. Визначення сезонних коливань. Взаємозв'язок індексів. Індекси постійного (фіксованого) і змінного складу. Індексний метод аналізу.</i>	4
7	16	лекція 9	Статистика продукції	2
		самостійне вивчення	<i>Поняття про чисту продукцію господарства та методи її визначення. Економіко-статистичний аналіз даних про продукцію господарства в умовах ринкових відносин. Аналіз складу і структури реалізованої продукції з урахуванням строків і форм реалізації.</i>	4
	17	практична робота 8	Статистика продукції	2
8	18	лекція 10	Статистика трудових ресурсів підприємства	2
	19	лекція 11	Статистика засобів виробництва	2
	20	практична робота 9	Визначення показників чисельності складу і руху робочої сили	2
	21	практична робота 10	Статистика показників продуктивності й оплати праці	2
	22	практична робота 11	Статистика забезпеченості матеріальними ресурсами	2
		самостійне вивчення	<i>Статистика ринку та цін. Статистичний аналіз товарообороту на ринку. Джерела інформації про товарооборот та ціни на споживчому ринку</i>	2
9	23	лекція 12	Статистика витрат	2
	24	практична робота 12	Визначення витрат виробництва	2
		самостійне вивчення	<i>Економіко-статистичний аналіз даних собівартості виробництва.</i>	2
10	25	лекція 13	Статистика ефективності виробництва	2
	26	практична робота 13	Визначення ефективності виробництва	2
		самостійне вивчення	<i>Статистика фінансового стану підприємства. Найважливіші статистичні показники оцінки фінансового стану підприємства. Статистичний аналіз фінансів підприємства.</i>	4
			Всього лекції - 26 практичні - 26	90

6. Індивідуальні завдання

№	Тема дисципліни	Вид завдання (реферати, дослідницькі, розрахункові роботи тощо)	Календарні строки і форма контролю
1	Коротка історична довідка про виникнення статистики як науки.	реферат	впродовж семестру
2	Статистичне спостереження: суть, поняття, вимоги до нього.	реферат	впродовж семестру
3	Зведення і групування статистичних даних	реферат	впродовж семестру
4	Вимоги до оформлення результатів групування статистичними таблицями.	реферат	впродовж семестру
5	Короткий огляд Закону України “Про державну статистику”.	реферат	впродовж семестру
6	Методика обчислення відносних величин планового завдання, виконання плану, структури, динаміки, інтенсивності, порівняння	реферат	впродовж семестру
7	Середні величини та показники варіації	реферат	впродовж семестру
8	Зведення і групування статистичних даних	реферат	впродовж семестру
9	Математичні властивості середніх величин і показників варіації, їх використання для спрощення розрахунків.	реферат	впродовж семестру
10	Індекси: суть, поняття, різновиди.	реферат	впродовж семестру
11	Взаємозв'язок індексів. Індекси постійного (фіксованого) і змінного складу.	реферат	впродовж семестру
12	Статистика продукції. Види продукції: валова, товарна, чиста	реферат	впродовж семестру
13	Поняття про чисту продукцію господарства та методи її визначення	реферат	впродовж семестру
14	Економіко-статистичний аналіз даних про продукцію господарства в умовах ринкових відносин	реферат	впродовж семестру
15	Аналіз складу і структури реалізованої продукції з урахуванням строків і форм реалізації.	реферат	впродовж семестру
16	Статистика чисельності та продуктивності персоналу	реферат	впродовж семестру
17	Методика визначення показників чисельності складу і руху робочої сили.	реферат	впродовж семестру
18	Методика розрахунку і аналізу показників продуктивності й оплати праці	реферат	впродовж семестру
19	Економіко-статистичний аналіз продуктивності праці.	реферат	впродовж семестру
20	Показники статистики оплати праці в аграрних підприємствах	реферат	впродовж семестру
21	Джерела статистичних даних про працю	реферат	впродовж семестру
22	Економіко-статистичний аналіз даних собівартості і рентабельності виробництва	реферат	впродовж семестру
23	Природний і механічний рух трудових ресурсів.	реферат	впродовж семестру
24	Поняття про товарну продукцію аграрних підприємств і галузей господарства. Визначення рівня товарності	реферат	впродовж семестру

7. Перелік питань на залік

1. Статистика як суспільна наука.
2. Предмет та методи статистичної науки.
3. Основні категорії статистики.
4. Організація і завдання статистики.
5. Сучасна організація статистики в Україні.
6. Характеристика міжнародної статистичної діяльності.
7. Національний класифікатор видів економічної діяльності.
8. Статистична звітність в Україні.
9. Поняття про статистичне спостереження та вимоги до нього.
10. Програмно-методологічні та організаційні питання статистичного спостереження.
11. Основні організаційні форми статистичного спостереження.
12. Помилки статистичного спостереження та заходи щодо їх усунення.
13. Сутність та різновиди статистичного зведення.
14. Поняття та види статистичного групування.
15. Етапи проведення статистичного групування.
16. Ряди розподілу.
17. Правила побудови та аналізу статистичних таблиць.
18. Поняття та основні елементи статистичних графіків.
19. Абсолютні статистичні величини, їх суть, види.
20. Одиниці виміру статистичних показників.
21. Відносні величини, їх суть та форми вираження.
22. Види відносних величин.
23. Поняття про середню величину, її суть.
24. Види і форми середніх величин, методи їх розрахунку.
25. Властивості й особливості середніх величин.
26. Структурні середні - мода і медіана.
27. Основні показники варіації.
28. Поняття рядів динаміки та їх види.
29. Показники рядів динаміки.
30. Основні прийоми аналізу рядів динаміки.
31. Сутність індексів, їх роль.
32. Класифікація індексів.
33. Методика побудови агрегатних індексів.
34. Перетворення агрегатних індексів у середні.
35. Індеси змінного складу, постійного складу та структурних зрушень
36. Поняття про валову продукцію господарства.
37. Поняття про товарну продукцію аграрних підприємств.
38. Статистика земельних ресурсів.
39. Статистика продукції тваринництва і продуктивності тварин.
40. Статистика трудових ресурсів.
41. Показники руху робочої сили.
42. Статистика продуктивності праці.
43. Статистика оплати праці.
44. Показники ефективності сільськогосподарського виробництва.
45. Статистика основних фондів.
46. Завдання статистики собівартості продукції.
47. Завдання статистики прибутку.
48. Поняття собівартості продукції та її види.
49. Статистика цін і тарифів.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Статистика» у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, самостійне виконання практичних завдань, розв'язування задач.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульні контрольні роботи у формі тестування;
- презентація дослідження торгових марок;
- студентські презентації та вступи на семінарських заняттях;
- контрольна робота;
- залік.

Зміст курсу дисципліни «Статистика» поділений на 2 змістових модуля. Кожний модуль включає в себе лекції, практичні заняття та самостійну роботу студентів і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 5-10.

Після завершення відповідного змістового модуля проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно, виконали практичні (лабораторні, графічні, розрахункові) роботи, відпрацювали практичні заняття.

Рейтингову кількість балів студента формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування, та середній рейтинг виконання практичних (лабораторні, графічні, розрахункові) робіт і відпрацювання семінарських занять.

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі, тестові завдання обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання студентами. Студент, який не виконав вимоги щодо самостійної роботи чи будь якого іншого виду навчальної діяльності, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується.

У змістовому модулі 2 проводиться контрольна робота.

Модульний контроль змістового модуля 3 проводиться за результатами виконання дослідження торгової марки та презентації результатів такого дослідження.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) студент отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем трьох змістових модулів.

Оцінка навчальної успішності студентів здійснюється під час семестрового оцінювання у формі заліку, який передбачає виконання теоретичних завдань та вирішення практичного завдання.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), від 0 до 50 балів:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;

- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;
- питання розкриті фрагментарно, наявні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

Оцінювання за формами контролю

	Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (контрольна робота)	залік	Разом
%	35	35	30	100

9.4. Шкала оцінювання

Відсоток правильних відповідей	Рейтинг за п'ятидесятибальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента та відомості
97-100	49-50	5	Відмінно
93-96	47-48	5	Відмінно
90-92	45-46	5	Відмінно
85-89	43-44	4	Добре
80-84	40,41,42	4	Добре
75-79	38,39	4	Добре
69-74	35,36,37	3	Задовільно
65-68	33-34	3	Задовільно
60-64	30,31,32	3	Задовільно
менше 60	0-29	2	незадовільно

10. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни
2. Плани занять
3. Конспект лекцій з дисципліни
4. Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять
5. Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи
6. Питання до модульних заліків
7. Питання до заліку
8. Залікові білети
9. Роздавальний матеріал
10. Презентації до тем

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Про державну статистику з змінами і доповненнями: Закон України від 13.07.2000 р. № 1922-III
2. Власенко М.П. Статистика. Навч. посібник / М.П. Власенко. – Немішаєве, 2002. – 138 с.
3. Горкавий В.К. Статистика: Підручник / В.К. Горкавий. – К.: Аграрна освіта, 2009. – 512 с.
4. Мармоза А.Т. Статистика сільського господарства: Навч. посібник. Рекомендовано МАПУ. – Т., 2007. – 69 с.
5. Товстенко Л.В. Статистика. Навч. посібник / Л.В. Товстенко. – К.: 2006. – 189 с.
6. Стегней М.І. Статистика: кредитно-модульний курс. Навч. посібник / М.І. Стегней, І.О. Іртищева. – К.: Кондор, 2012. – 306 с.
7. Уманець Т.В., Пігарев Ю.Б. Статистика: Навч. посібник. / Т.В. Уманець, Ю.Б. Пігарев. – К.: Вікар, 2013. – 623 с.
8. Щурик М.В. Статистика: Навч. посібник. / М.В. Щурик. – Львів: «Магнолія-2006», 2009. – 545 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України <https://www.rada.gov.ua/>
3. Кабінет міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/ua>
4. Законодавство України <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua>
6. Державна служба з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів <http://www.consumer.gov.ua>
7. Український бізнес-портал <https://ukrbiz.info/ua/>
8. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
9. Державна фіскальна служба України <http://sfs.gov.ua/>
10. Рахункова палата України <https://rp.gov.ua>
11. Статистика : підручник / С. І. Пирожков, В. В. Рязанцева, Р. М. Моторин та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 328 с. режим доступу <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/0e9c69d65581558c0b0c07f0125a97c2.pdf>
12. Статистика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. В. Раєвнева, І. В. Аксьонова, О. І. Бровко ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора О. В. Раєвневої. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 389 с. режим доступу <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/24523/1/2019%20-%20D0%A0%D0%B0%D1%94%D0%B2%D0%BD%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E%20%D0%92.pdf>
13. Статистика: Підручник / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Єріна та ін.; За наук. ред. д-ра екон. наук С. С. Герасименка. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2000. — 467 с. режим доступу <https://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Gerasimenko-Statistika-KNEU-2000.pdf>